

הוצאת בשר קפוא ממקרר ביום טוב ראשון - שיעור 121

שיתרכך ויהא ראוי לבישול ביום טוב שני

I. **אם יש חשש משום נולד** - עיין ברמ"א (שי"ח סעיף ט"ז) שהחמיר כשיטת ספר התרומה אבל זה רק בדבר לח אבל בדבר יבש כמו בנידון דידן אין שייך נולד ואפילו בדבר לח אם הניחם בתוך כלי שיש בו קצת מים באופן שכל שנפשר מהם ירד ויתכטל בתוך המים מותר (מ"ז ע"כ ס"ק ל"ה) ובמקום צורך אפילו בלא ביטול במים מותר עיין במשנה ברורה (ס"ק ק"ז) שכן פסק הרמ"א שם.

II. **אם יש חשש משום מוקצה** - עיין במ"ב (ש"י ס"ק י"ט) דאין חשש משום דהוי גמרו בידי אדם (צ"ח כ"ז). דקדירות רותחות לא הוי מוקצה אע"פ שא"א לאכול מהם בעודם רותחים מ"מ מאחר שביד האדם להורידם מהכירה ולקררם לא הוי מוקצה וכמו כן בנידון דידן שבידו לרככם ולשוותם ראויים לאכילה אינם מוקצה גם בעודם קפואים

III. **אם יש חשש משום הכנה** -

א) **עיין במג"א** (תרס"ז - ג) **וחיי אדם** (כלל קנ"ג - ו) שמתירים הכנסת השולחנות מהסוכה להבית משמיני עצרת לשמחת תורה משום דהוי צורך מצוה וגם רק הבאה בעלמא לא חשיב מעשה דדוקא היכא שגומר איזה ענין מקרי הכנה כגון לסדר השולחנות בבית אבל הבאה בלא סדר מותר אם הוא לצורך מצוה וגם אין מוכח מילתא שהביאו לצורך מחר ולכן מותר להביא יין לצורך הבדלה ביום שבת אם א"א שלא ימצא בלילה בקל א"א והביאו בעוד היום גדול דלא מוכח מילתא דאפשר דצריך עדיין לצורך היום א"א ודוקא לצורך מצוה א"א ודוקא הבאה בעלמא שאין בו מעשה אבל אם צריך לסדרו כמו שולחנות בבית אסור (חיי אדם ע"ב)

ב) **עיין במג"א** (סימן ת"ק ס"ק י"ג) ו"ל ולא דמי להדחת כלים שאסור כמו שכתב בסימן שכ"ג - ו דהתם עושה מעשה בידים שמדיחו מה שאין כן כאן ששופך עליו מים (עיין שכ"ח - י"ח) דמותר להשקות את התלוש כדי שלא יכמוש. עכ"ל וכוונת המג"א דהדחת כלים עושה מעשה בידים דמשפשפם ומדיחם וזה אסור אפילו באינו ניכר שהוא לצורך מחר משא"כ דהדחת ירק או או הדחת בשר ביום ג' דאין עושה מעשה בידים רק שפיכה בעלמא מותר. ולכן אסור המג"א קליטת שומן מעל החלב (צסימן תק"י ס"ק י"ג) דאסור מעשה בידים וכל שכן בנידון דידן שהניח בשר קפוא על השלחן שיתרכך ואין בזה איסור הכנה אם אינו מוכח שהוא ליום שני והוא לצורך מצוה. ועיין עוד בשש"כ (י - י) דאסור להמס (defrost) הקפוא

IV. **עוד כללי הכנה** - עיין בשש"כ (כ"ח ע - פ"ה)

א) כל דבר שאדם עושה והוא אינו לצורך אותו היום אפילו אין בו אלא טורח מועט אסור אולם כל שעושה בפעולה אחת לשבת ולמוצאי שבת גם יחד בלי כל טורח לית לן בה מ"ב (תק"ג - סוס"ק ה) דבטרחא אחת יכול להוסיף. עיין בשש"כ (כ"ח - ע"ח) ולכן אסור

1. להדיח כלים אם לא ישתמש בהם עוד בו ביום (שכ"ג - ו)

2. ואסור לקפל את הבגד לצורך השבת הבאה (תהלה לדוד ע"ז - ו)

3. ואסור לגלול ספר תורה בשבת להעמדו במקום הקבועה ליום המחרת ועיין השלחן (תרס"ז - ז) דאם קורא איזה פסוקים הוה כלימוד בשבת לצורך שבת

4. אסור להסיר את כלי הסעודה ברגעים האחרונים של שבת בזמן שאין צריך בו החרד מסודר

5. לא יקח בשבת סידור תפילה לבית הכנסת כדי להתפלל בו במוצאי שבת אלא אם כן יעיין בה מעט עוד בו ביום.

6. מותר ללמוד בשבת גם דברים שצריך להם ליום המחרת

(ב) טלטול דבר להצילו מהפסד אינו בכלל איסור הכנה כי אין זה נחשב כמזלזל בכבוד שבת וזה נקרא מעשה הצלה מהפסד ולא מעשה הכנה שאין לצורך שבת וממילא מזלזל כבוד השבת וראייה משו"ע (ש"כ"ז - ה) דביצה שנולדה בשבת כופה עליה כלי וגם מסימן ש"כ"ז - דמכסין לבנים מפני הדלף ומותר לטלטל כלי שמלאכתו להיתר מחמה לצל אפילו אין צורך להכלי בשבת (ש"ח - ד) כי זה נקרא הצלה ולא הכנה ואין זה זלזול שבת אבל קשה מסימן ש"כ"ז - דאסור לשלשל פירות מגג משום הפסד והטעם משום דיש טירחא יתירה בדבר עיין בשו"ת מחזה אליהו (סימן נ"ד). ועוד קשה ממשנה ברורה (ש"ו ס"ק נ"ד) דיש אוסרים ליתן לולב במים לכתחלה בשבת וכ"ש שלא להחליף המים לגמרי יש מתרצים דלולב קלקולו בלא מים קלקול טבעית ולכן אסור משא"כ ביצה ולבנים קלקול חיצונית ולכן מותר (מחזה אליהו ש"ס) וקשה מסימן ש"כ"ז - י"א מ"ב (ס"ק ל"ז) דמותר להשקות את התלוש כדי שלא כמוש ותירץ המ"ב כי ראויה לאכילה היום משא"כ לולב ועוד קשה ממג"א (תק"י - י"ג) דאסור לקלוט שומן הצף על פני חלב לאוכלו למחר אפילו יש חשש קלקול וראויה לאכילה היום ותירץ המג"א דעושה מעשה בידים בגוף הדבר ודומה להדחת כלים ועוד קשה מביצה (כ"ה) דמותר לשחוט בהמה מסוכנת אם יש שהות ביום לאכול ממנו אפילו אם עשה מעשה בידים ותירץ המשנה ברורה (סימן ת"ח ס"ק ל"ד) דמקום הפסד מרובה גדולה התירו הכנה ולכן

1. מכניס אדם לביתו בגדים הנמצאים בחצר מחשש שהגשם ירטיבם ולא יוכל ללובשם במוצאי שבת
2. מותר לקפל בגדים שלא כסדר קיפולם משום קלקול
3. מותר לשום כלים מלוכלכים במים שלא יתקשה האוכל עליו ואם כבר נקשה אסור
4. וכן מותר לשטוף כלים במקום ששכיח שרצים וזכוכים (שערים מצויינים בהלכה פ - כ"ז)
5. עיין שו"ת מהרש"ג (ס"ח) דכל איסור הכנה משבת לחול היינו דוקא באם כוונת העושה להרויח הזמן שלא יצטרך לעשות זה בימי החול אבל במקום שאם לא יעשה זה בשבת יופסד הדבר לא גזרו על זה

(ג) כל דבר שאין בעשייתו משום טירחא וגם רגילים לעשותו מבלי לחשוב על התועלת מותר לעשותו בשבת שש"כ (כ"ח - פ"ח) בשם רב ש.ז. אויערבך ולכן

1. הלוקח טלית לבית הכנסת מותר אף להחזירה הביתה
2. מותר להחזיר ספר למקומו בארון הספרים אחרי גמר הלימוד
3. מותר להחזיר למקרר את המאכלים שנשארו בגמר הארוחה
4. מותר לצאת מביתו ומפתח ביתו בכיסו במקום שיש עירוב כדי שיוכל להיכנס לביתו במוצאי שבת
5. מותר להניח כלים מלוכלכים בדישוואשער וטוב יותר להניחם שם מלכסותם אבל לסדרם בכוונה אסור מצד הכנה ולפעמים משום בורר (אג"מ ד - דף קמ"ה - ד)
6. מותר ליתן את בגדיו המלוכלכים במכונות כביסה אשר בה הוא רגיל לשמור אותם עד שעת הכיבוס ובלבד שלא יהיו מים במכונת הכביסה. שש"כ (ט"ו - כ"ז) ויש חולקים ע"ש

(ד) עוד הערות

1. מחלוקת גדולה אם יש איסור אמירה לעכו"ם באיסור הכנה משבת לחול וצד ההיתר משום דעצם המעשה אינו איסור אלא דלא נכון לטרוח עצמו ובזה י"ל מאחר דגופו של ישראל אינו טורח לא שייך בזה איסור עיין בפמ"ג בא"א (רי"ש סימן תק"ג) אבל המשנה ברורה אסר אמירה לנכרי (ש"כ"א ס"ק כ"א - ש"ט ס"ז)
2. הנצרך להדיח כלי אחד מותר לו להדיח עשר דכל חדא וחדא חזי ליה ואפילו כלים שונים וכן הוא בהצעת המטות עיין בשו"ת מחזה אליהו (ס"ז)